

Tekstbron 1.8 Werken bij gezinnen met een hulpvraag

GEZINNEN MET EEN HULPVRAAG

Er kunnen verschillende redenen zijn waarom een gezin hulp nodig heeft. De geboorte van een baby is er één van. Dan komt er kraamzorg voor moeder en kind. Soms hebben gezinnen behoefte aan ondersteuning als de ouders voor langere tijd niet zelf voor de kinderen kunnen zorgen. Of er zijn opvoedingsproblemen of psychische problemen in een gezin. Als er geen mogelijkheden zijn voor voldoende mantelzorg of als de problemen te groot zijn, dan kan de gemeente voor professionele hulp zorgen. Dit is geregeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Medewerkers van thuiszorginstellingen of andere zorginstellingen bieden dan hulp aan huis. Voor specifieke hulp aan kinderen is er de Jeugdwet, die ook onder verantwoordelijkheid van de gemeente valt.

Als je bij gezinnen werkt, moet je goed kunnen omgaan met de zorgvragers en met kinderen. Naast verzorgende taken gaat het ook om ondersteuning bij het huishouden. Je krijgt vaak te maken met emotionele situaties. Daarvoor is het belangrijk dat je goed met je eigen gevoelens kunt omgaan en met de **emoties** van anderen.

KRAAMZORG

Kraamzorg kan onderdeel zijn van een instelling voor thuiszorg, maar er zijn ook veel instellingen die zich specifiek op **zwangerschap** en geboorte richten. Kraamzorg zit in de verplichte basisverzekering. Iedere vrouw in Nederland heeft na de bevalling recht op acht dagen kraamzorg. Als je bij gezinnen in de kraamzorg wilt werken moet je allerlei dingen leren, bijvoorbeeld over zwangerschap, de **kraamvrouw** en de groei en **ontwikkeling** van de **baby (zuigeling)**. Ook moet je weten hoe je een huishouding draaiende kunt houden. De ouders in het gezin hebben daar tijdelijk hulp bij nodig. Als kraamverzorgende moet je inlevingsvermogen (**empathie**) hebben en **respect** tonen voor mensen met een andere culturele of godsdienstige achtergrond. Je moet nauwkeurig zijn en zelfstandig kunnen werken. Net als in andere zorgberoepen is zorgvuldig omgaan met de geheimhoudingsplicht en **privacy** erg belangrijk.

Voorbeelden van taken van een kraamverzorgende:

- assisteren bij de bevalling
- helpen de baby in bad te doen
- de gezondheid van de baby controleren
- de kraamvrouw helpen bij de lichamelijke verzorging, zoals douchen en aankleden
- verzorging van wonden, bijvoorbeeld ontstoken tepels of de wond van een keizersnede
- bloeddruk en polsslag opmeten
- het kraambed verschoneren
- toilet en douche schoonmaken
- iets lekkers voor bezoek klaarmaken en een maaltijd voorbereiden
- voorlichting aan de ouders geven
- rapporteren.

Bij de mbo-opleiding Verzorgende-IG kun je de richting Kraamzorg kiezen om kraamverzorgende te worden. Er zijn ook mogelijkheden voor een verkorte opleiding als je 21 jaar of ouder bent. Dan hangt het van je vooropleiding af hoelang de opleiding duurt. De kortste is drie tot vier maanden en de langste is twaalf tot achttien maanden. Op die manier kun je bijvoorbeeld met een helpende opleiding ook kraamverzorgster worden.

Baby wegen.

Ziek kind verzorgen.

GEZINSZORG

Vroeger kwam het veel vaker voor dat gezinnen hulp nodig hadden. Er heersten toen veel besmettelijke ziektes en de gezinnen waren groot, met veel kinderen. Het huishoudelijk werk was heel zwaar, er waren geen wasmachines of stofzuigers. Toch hebben ook nu ouders soms ondersteuning nodig bij de zorg voor de kinderen en het huishouden. Bijvoorbeeld door ziekte of een ongeval. Bij de gemeente kunnen ze hulp aanvragen. Afhankelijk van hun inkomen betalen ouders zelf een eigen bijdrage voor de hulp. Meestal gaat het om ondersteuning van een thuiszorginstelling bij:

- boodschappen doen
- afwassen
- wassen en strijken
- schoonmaken
- verzorgen van kinderen
- helpen bij opvoeding.

Soms noemen thuiszorginstellingen deze ondersteuning **gezinszorg** en de medewerker is dan een gezinshulp. Het hangt van de zwaarte van de taken af wie de ondersteuning kan geven: een zorghulp, **helpende, verzorgende** of **thuisbegeleider**. Als beroepsnamen kom je ook de woorden wijkziekenverzorgende en wijkverpleegkundige of wijkzuster tegen.

Informatie over de gezinssituatie kun je lezen in een elektronisch **zorgdossier**. Over je werkzaamheden rapporteer je in dat zorgdossier. Bij bijzonderheden is het belangrijk om hierover ook mondeling aan je leidinggevende te rapporteren. Soms herken je misschien

wel problemen die cliënten hebben omdat je zelf iets vergelijkbaars hebt meegemaakt. Het is niet professioneel om het daar met een cliënt over te hebben. Jouw eigen situatie hoort bij jouw privé; je kunt daarvoor wel terecht bij je leidinggevende. Je kunt ook problemen of bijzonderheden op je stage of werk tegenkomen waarvan je niet weet hoe je ermee om moet gaan. Bijvoorbeeld als je werkt bij mensen met een godsdienst of cultuur die voor jou onbekend is. Bespreek dit dan met je leidinggevende of stagebegeleider. Ga zorgvuldig om met je **beroepsgeheim**. Bedenk altijd goed wat je aan anderen wel of niet mag vertellen over jouw cliënten.

Het werk niet meer aankunnen.

Verdriet om ruziënde ouders.

THUISBEGELEIDING EN JEUGD(GEZONDHEIDS)ZORG

Gezinnen met een moeilijke thuissituatie kunnen thuisbegeleiding krijgen van een thuisbegeleider. Die kan een belangrijke steun zijn als iemand (tijdelijk) de greep op de dagelijkse verzorging van het huishouden dreigt te verliezen. Bijvoorbeeld bij opvoedingsproblemen die de zorgvrager boven het hoofd groeien. Of bij psychische problemen. Dan is praktische ondersteuning nodig, zoals bij gedragsverandering in de thuissituatie, vaak in samenwerking met andere hulpverleners. Veel gemeentes hebben sociale wijkteams die kunnen beoordelen welke hulp in een gezin nodig is. Uitgangspunt is dat er voor één gezin één plan moet zijn, waarbij meerdere hulpverleners samenwerken.

Kinderen opvoeden is niet altijd makkelijk. Maar pas als het ouders niet lukt het gedrag van hun kind te corrigeren, spreek je over opvoedingsproblemen. Voorbeelden zijn: niet luisteren, vaak boos zijn, agressief gedrag, druk gedrag, dwars gedrag, veel aandacht vragen, veel huilen, slecht eten, slecht slapen, bedplassen, spijbelen, te laat komen, weglopen, (game)verslaving en strafbaar of crimineel gedrag. Vroeger werden kinderen vaak autoritair opgevoed, de ouders waren de baas. Tegenwoordig is er meer gelijkwaardigheid, dat heet een **onderhandelingsopvoeding**. Voor ouders is het niet altijd gemakkelijk om hier goed mee om te gaan.

In gezinssituaties kunnen ook psychische problemen voorkomen, bij de ouders en/of bij de kinderen, zoals depressie, angst, stress, verslaving, autisme, borderline, bipolaire stoornis en schizofrenie.

Als thuisbegeleider kun je in allerlei cliëntsituaties werken, bij dementerende mensen, bij mensen met een verslaving of met geldproblemen en in gezinnen met opstandige pubers.

De werkzaamheden zijn:

- praktische en sociale begeleiding geven
- knelpunten signaleren en bekijken of er samenhang is
- samen met de cliënt naar oplossingen zoeken
- structuur in het dagelijks leven aanbrenge
- de cliënt stimuleren om zo veel mogelijk zelf te doen
- begeleiden bij huishoudelijke taken, de persoonlijke verzorging, opvoedkundige en financiële zaken
- meewerken aan plannen samen met andere instanties (ggz, wijkverpleging, artsen en gemeenten).